

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	PSIR 110 Siyasət Elminə Giriş, 3 KU / 6 ECTS kredit
	Departament	Siyasi elmlər və fəlsəfə
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	Payız 2026
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Gulzhan Kulakhmet
	E-mail:	gkulakhmet@khazar.org
	Telefon:	(+994 12) 421 10 93 # 213
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Məhsəti küçəsi 41. Nefçilər kampusu 11:50-13:20 13:40-15:10
	Məsləhət saatları	Tələbələrə razılaşdırılan vaxtlarda
Prerekvizitlər	Yoxdur	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Əsas dərsliklər: • Shively, W.P. and Schultz, D. Power and Choice: An Introduction to Political Science, 16th edition (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022). • Teymurlu, M. (2014) Politologiya. CMZ-Poligraf • İbrahimli X. (2012) Politologiya. Dərslik. • Heywood, A (2013). Politics. 4th ed. New York: Palgrave Macmillan. • Karen A. Mingst and Jack L. Snyder, Essential Readings in World Politics, 6th edition (New York: W.W. Norton & Co, 2021) • Rosamond, B., Theories of European Integration (MacMillan Press, 2000). • Zielonka, J. 'Empires and the Modern International System' in Geopolitics, vol.17, issue 3, pp. 502-525, DOI: 10.1080/14650045.2011.595440 • Ranney, Austin (1996). Governing: An Introduction to Political Science. New Jersey: Prentice-Hall.	
Kursun təsviri	Bu kurs tələbələri siyasət elminin əsas anlayışları, nəzəriyyələri və yanaşmaları ilə tanış edir. Kursda hakimiyyət, dövlət, legitimlik, demokratiya, siyasi ideologiyalar, siyasi rejimlər və millətçilik kimi əsas mövzulara baxılır. Tələbələr həmçinin qloballaşma, kimlik siyasəti, siyasi mədəniyyət, KİV, seçkilər və siyasi partiyaların siyasətdəki rolunu öyrənirlər. Kurs tələbələrə müasir siyasi hadisələri daha yaxşı anlamaq, təhlil etmək və onlara tənqidi yanaşmaq imkanı verir.	
Kursun məqsədləri	1. Siyasət elminin əsas anlayışlarını və siyasi hadisələrin təhlilinə müxtəlif yanaşmaları öyrənmək. 2. Əsas siyasi ideologiyaları, onların fərqlərini və siyasi sistemlərə təsirini anlamaq. 3. Dövlətin siyasətdə və siyasi idarəetmədə rolunu, eləcə də dövlət hakimiyyəti ilə bağlı əsas yanaşmaları araşdırmaq.	

	4. Demokratiya, siyasi legitimlik və müxtəlif siyasi rejimlərin xüsusiyyətlərini öyrənmək və müqayisə etmək. 5. Millətçilik, kimlik siyasəti və siyasi mədəniyyətin müasir siyasətdə rolunu təhlil etmək. 6. Qloballaşmanın, KİV-in, seçkilərin və siyasi partiyaların siyasi proseslərə təsirini anlamaq. 7. Qlobal idarəetmə və müasir siyasi çağırışlar haqqında əsas bilikləri formalaşdırmaq. 8. Müasir siyasi hadisələri və prosesləri əldə edilmiş nəzəri biliklər əsasında təhlil etmək və tənqidi düşünmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursu uğurla başa vurduqdan sonra tələbələr: 1. Siyasət elminin əsas anlayışlarını, nəzəriyyələrini və yanaşmalarını izah edə biləcəklər. 2. Müxtəlif siyasi ideologiyaları, siyasi sistemləri və rejimləri müqayisə və təhlil edə biləcəklər. 3. Dövlət, hakimiyyət, legitimlik və demokratiya arasındakı əlaqələri izah edə biləcəklər. 4. Millətçilik, kimlik siyasəti və siyasi mədəniyyətin müasir siyasətə təsirini təhlil edə biləcəklər. 5. Seçkilərin, siyasi partiyaların və KİV-in siyasi proseslərdə rolunu qiymətləndirə biləcəklər. 6. Qloballaşma və qlobal idarəetmənin müasir siyasi proseslərə təsirini izah edə biləcəklər. 7. Müasir siyasi hadisələri və problemləri siyasi elmin əsas anlayış və nəzəriyyələrindən istifadə edərək təhlil edə biləcəklər. 8. Siyasi məsələlərə tənqidi yanaşa, əsaslandırılmış fikir formalaşdırma və öz mövqelərini arqumentlərlə müdafiə edə biləcəklər.		
Tədris metodları	Məşğələ		x
	Qrup müzakirəsi		x
	Praktiki tapşırıqlar		x
	Praktiki məsələnin təhlili		x
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Yoxlama (quiz)	Semestr ərzində	5
	Təqdimat	Semestr ərzində	10
	Aktivlik	Semestr ərzində	15
	Aralıq imtahanı	Dekanlıq tərəfindən müəyyən ediləcək.	35
	Final imtahanı	Dekanlıq tərəfindən müəyyən ediləcək.	35
	Yekun		100

Tədris qaydaları	Qiymətləndirmə meyarları və kursun tələbləri Yoxlama (Quiz) Semestr ərzində keçirilən qısa testlər (quiz) tələbələrin əsas anlayışları, terminləri, mühazirə və oxu materiallarını mənimsəmə səviyyəsini yoxlamaq məqsədi daşıyır. Təqdimat Fərdi təqdimat tələbələrin nəzəri anlayışları praktiki situasiyalara tətbiq etmək və onları tənqidi şəkildə təhlil etmək bacarıqlarını qiymətləndirmək məqsədi daşıyır. Aktivlik Tələbələrin dərslər müzakirələrində, qrup işlərində və interaktiv fəaliyyətlərdə fəal iştirakı qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə tələbənin dərslərə hazırlığını, əməkdaşlıq və ünsiyyət bacarıqlarını nəzərə alır və oxu materiallarını mənimsəmə səviyyəsini yoxlamaq məqsədi daşıyır. İmtahanlar Tələbələrin fənn üzrə bilik və irəliləyişi aralıq və yekun imtahanlar vasitəsilə qiymətləndirilir. İmtahan tarixləri Dekanlıq tərəfindən müəyyən edilir. Aralıq imtahan adətən semestrin ortasında, yekun imtahan isə kursun sonunda keçirilir. Dərslərdə iştirak Tələbələr Xəzər Universitetinin davamiyyət qaydalarına riayət etməlidirlər. Əyani təhsil alan tələbələrin xəstəlik və ya müəllim tərəfindən təsdiqlənmiş üzrlü səbəb olmadığı halda bütün dərslərdə iştirak etməsi gözlənilir. Tələbə dərslərdə iştirak edə bilməyəcəyini əvvəlcədən bildirməli və müvafiq qaydada icazə almalıdır. Əks halda, həmin davamiyyətsizlik üzrsüz hesab ediləcəkdir. İmtahanlarda iştirak etmək hüququ əldə etmək üçün tələbə dərslərinin 20%-dən çoxunu üzrsüz səbəbdən buraxmamalıdır. Bu həddi aşdığı halda tələbə yalnız Universitet Dekanının icazəsi ilə imtahanda iştirak edə bilər. Üzrsüz davamiyyətsizliyin davam etməsi və ya dərslərdə iştirakın qeyri-kafi olması tələbənin kursdan uzaqlaşdırılmasına səbəb ola bilər. Akademik dürüstlük Akademik dürüstlük Xəzər Universitetində tədris və elmi fəaliyyətin əsas prinsiplərindən biridir. Tələbələrdən yüksək akademik və intellektual dürüstlük standartlarına riayət etmələri gözlənilir. Aşağıdakı hallar akademik dürüstlüyün pozulması hesab olunur və qəti şəkildə qadağandır: • plagiat; • köçürmə və imtahanda qaydalara zidd davranış; • icazəsiz əməkdaşlıq; • məlumatların və ya nəticələrin saxtalaşdırılması; • eyni işin bir neçə dəfə təqdim edilməsi. Plagiat Plagiat etik normalara ziddir və Universitetin qaydalarına əsasən akademik pozuntu hesab olunur. Tələbələr plagiat və imtahan zamanı köçürmə ilə bağlı Universitetin müvafiq
--------------------------------	--

	qaydaları ilə tanış olmalıdırlar. Plagiat başqasının fikir və ya işindən mənbəyə düzgün istinad etmədən istifadə etməkdir. Plagiat edən tələbə, eləcə də plagiat üçün material təqdim edən tələbə müvafiq tapşırıq üzrə avtomatik olaraq 0 (sıfır) bal alır. Tələbə başqasının sözlərindən və ya fikirlərindən istifadə etdikdə bunu dırnaq işarələrindən və müvafiq mənbə göstəricisindən istifadə etməklə açıq şəkildə qeyd etməlidir. İşin sonunda istifadə olunan mənbələrin siyahısı təqdim edilməlidir. Süni intellektdən (AI) istifadə qaydaları Xəzər Universiteti ChatGPT, Microsoft Copilot, Google Gemini və digər generativ süni intellekt alətlərindən etik, məsuliyyətli və şəffaf şəkildə istifadəni dəstəkləyir. Tələbələr, müəllim tərəfindən başqa cür müəyyən edilmədiyi halda, öyrənmə, ideyaların formalaşdırılması, işin strukturlaşdırılması, dil redaktəsi və praktika məqsədilə süni intellekt alətlərindən istifadə edə bilərlər. Bununla belə, tələbə təqdim etdiyi işin müəllifi olaraq qalmalı və süni intellekt tərəfindən yaradılan məlumatların düzgünlüyünü özü yoxlamalıdır. Süni intellekt tərəfindən yaradılmış məzmun tələbənin öz işi kimi təqdim edilə bilməz, imtahan və digər qiymətləndirmələr zamanı istifadə edilə bilməz və mənbələrin, məlumatların və ya nəticələrin saxtalaşdırılması üçün tətbiq oluna bilməz. Mətn əsaslı tapşırıqlarda süni intellektdən istifadə 25%-dən çox olmamalıdır. Süni intellektdən istənilən istifadə aydın şəkildə bildirilməli və müvafiq qaydada istinad edilməlidir. Tələbələr şəxsi, məxfi və ya Universitetə aid daxili məlumatları süni intellekt alətlərinə daxil etməməlidirlər. Süni intellektdən icazəsiz və ya açıqlanmamış istifadə akademik dürüstlük qaydalarının pozulması hesab edilə bilər və xəbərdarlıq, tapşırığın yenidən təqdim edilməsi, qiymətin azaldılması və ya 0 (sıfır) bal ilə nəticələndirilə bilər. Peşəkar davranış qaydaları Tələbələr dərs zamanı əlverişli akademik və peşəkar mühitin formalaşmasına şərait yaradan davranış nümayiş etdirməlidirlər. İcazəsiz söhbətlər və etik normalara zidd davranışlar yolverilməzdir. Müəllimin dərsi normal şəkildə keçirməsinə və ya digər tələbələrin dərstdən faydalanmasına ciddi şəkildə mane olan davranışlara yol verilməyəcək. Davranışın ciddi şəkildə pozucu xarakter daşdığı hallarda müəllim tələbəni müvəqqəti olaraq dərstdən uzaqlaşdıra bilər. Tələbələrdən gözlənilir: • Dərslərdə müntəzəm iştirak etmək, dərslər mühazirə və seminar formatının birləşdiyi formada keçirilir və tələbələrin fəal iştirakı gözlənilir. • Təyin olunmuş və tövsiyə olunan oxu materiallarını dərse gəlməzdən əvvəl oxumaq. • Dərs müzakirələrində fəal iştirak etmək. • Düşünlü və əsaslandırılmış təqdimatlar hazırlamaq və yazılı işləri keyfiyyətli şəkildə yerinə yetirmək. • Bütün tapşırıqları müəyyən edilmiş son tarixə qədər təqdim etmək. •
--	---

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.	15.09.2026	Siyasət haqqında biliklər •Siyasət nədir? Siyasi elm nədir? •Siyasi elmin obyektı və subyekti	Heywood, A. (2019). Politics. Chapter 1 (What is Politics?) Teymurlu, M. (2014). Politologiya. I və IV fəsil, s.11-16 və s.76-86
2.	22. 09.2026	Dövlət Anlayışı •Dövlətin tərifı •İctimai Müqavilə •Dövlətin rolu və gücü	Heywood (2012)Politics. Chapter 3 (Politics and the State) Shively, W.P. and Schultz, D. Power and Choice: An Introduction to Political Science, 16th edition (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022).Chapter 4 Teymurlu, M. (2014). Politologiya. VII fəsil, s. 150-166
3.	29.09.2026	Siyasi hakimiyyət •Hakimiyyətin mahiyyəti •Hakimiyyət bölgüsü •Hakimiyyət formaları və siyasi rejimlər •Siyasi hakimiyyətin effektivliyi və legitimliyi	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury Publishing. Fəsil 3, səh. 56–78
4.	06.10.2026	Demokratiya •Demokratiya anlayışı •Demokratiyanın formaları	Shively, W.P. and Schultz, D. <i>Power and Choice: An Introduction to Political Science</i> , 16 th edition (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022). <u>Chapter 4</u> Teymurlu, M. (2014). <i>Politologiya. X fəsil</i> , s.190-204
5.	13.10.2026	Təmsil edilmə, seçkilər və səsvermə •Təmsil edilmə və onun formaları •Seçki sistemləri •Səsvermə əxlaqı	Shively, W.P. and Schultz, D. Power and Choice: An Introduction to Political Science, 16th edition (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022). Chapter 12 Teymurlu, M. (2014). Politologiya. XIII fəsil, s.219-232
6.	20.10.2026	Siyasi partiyalar və partiya sistemləri •Partiyalı siyasət nədir? •Siyasi partiyaların funksiyaları •Partiya sistemləri	Shively, W.P. and Schultz, D. Power and Choice: An Introduction to Political Science, 16th edition (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022). Chapter 12 Teymurlu, M. (2014). Politologiya. IX fəsil, s.177-185
7.	27.10.2026	Elitlərin konsepsiya və nəzəriyyəsinin meydana çıxması;	Materiallar tələbələrə əlavə olaraq veriləcək Səh. 150–171

		elitaların tipologiyası	
		Aralıq imtahanı	-
8.	10.11.2026	Qeyri iş günüdür	
9.	17.11.2026	Beynəlxalq münasibətlər • Beynəlxalq münasibətlər nədir? • Beynəlxalq münasibətlər nəzəriyyələri	Teymurlu, M. (2014). Politologiya. XV fəsil, s.288-294 Heywood (2012) Politics. Chapters 19 (World Order and Global Governance)
10.	24.11.2026	Qlobal idarəetmə • Qlobalizasiya nədir? • Qlobal idarəetmə nədir? • Qlobal Media və İctimai dilemma	İbrahimli X. (2012) Politologiya. Dərslik. Mövzu 16, s. 186-196 Shively, W.P. and Schultz, D. Power and Choice: An Introduction to Political Science, 16th edition (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022).
11.	01.12.2026	Oyunlar Nəzəriyyəsi • Oyunlar nəzəriyyəsi anlayışı və onun metodologiyası • Dustaqlar dilemması (Prisoner's Dilemma)	Heywood, A. (2011) Global Politics. Chapter 19
12.	08.12.2026	Siyasi konflikt və təhlükəsizlik • Siyasi münaqişələrin və böhran vəziyyətlərinin mahiyyəti • Siyasi münaqişələrin və böhran vəziyyətlərinin dinamikası	İbrahimli X. (2012) Politologiya. Dərslik. Mövzu 15, s. 163-185 Handbook of New Security Studies (2010) edited by J. Peter Burgess. Routledge. Paragraphs 15-18.
13.	15.12.2026	İnsan haqları • İnsan haqları nədir? • Sosial və iqtisadi insan haqları	Heywood, A. (2011) Global Politics. Chapter 10
14.	22.12.2026	Yekun yoxlama (quiz)	Semestr boyu öyrənilmiş mövzuların ümumiləşdirilməsi və yekun yoxlama (quiz)
15.	29.12.2026	Təqdimatların nümayişi	Təyin olunmuş təqdimatların nümayişi
		Final imtahanı	